

Vapaaehtoistoiminnan harjoittelun itsearviointimalli sosiaalialalla

Eija Raatikainen, Lehtori, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sylvia Tast, Lehtori, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Metropolia (AMK) sosiaalialalla on kehitetty Vapaaehtoistoiminnasta oppimisen (5 op.) itsearviointimalli. Itsearviointimallin kehittämisprosessi on ollut osa valtakunnallista Verkkovirta hanketta (<http://www.amkverkkovirta.fi/>), jossa alahankkeen tavoitteena on kehittää opiskelijoiden Vapaaehtoistoiminnan opintojakson itsearviointikäytäntöä ja -menetelmää. Vapaaehtoistoiminnan opintojaksolla opiskelijan tekemä itsearviointi kohdistuu opintojakson tavoitteisiin, niiden toteutumiseen ja opiskelijan henkilökohtaiseen kehittymiseen vapaaehtoistoiminnan aikana. Itsearviointi toteutetaan sähköisen summatiivisen arviointilomakkeen avulla. Vapaaehtoistoiminnan itsearvioinnissa (self-review) opiskelijat arvioivat omaa oppimistaan, saavutuksiaan ja oppimistuloksiaan. Tämä edellyttää heiltä arviointikriteerien tuntemista ja kykyä arvioida itseään suhteessa kriteereihin. Parhaimmillaan itsearviointi antaa opiskelijalle tietoa hänen vahvuuksistaan (Boud & Falchikov 1989.) Vapaaehtoistoiminnan opintojakson taustalla on sosiaalipedagoginen ajattelu. Vapaaehtoistoiminnasta oppimisen mallin pedagogisena taustana on puolestaan Service-Learning:n soveltaminen suomalaisessa korkeakoulukontekstissa. (Manninen & Raatikainen 2014).

TOTEUTUS Prosessia on kehitetty osallistavalla ja toimintatutkimuksellisella työkehittämisen otteella kolmessa vaiheessa kevään 2016 syksyn 2016 välisenä aikana yhdessä opiskelijoiden kanssa.

TULOKSET McDonald (2010) toteaa, että arviointikäytäntöjen harjoittelu opettaa opiskelijalle monia taitoja (itsetuntemusta, sopeutumiskykyä ja joustavuutta). Opiskelijoilta saamamme palautteen perusteella itsearviointilomake koetaan pääosin tukevan oman osaamisen tunnistamista ja opitun sanoittamista. Se voidaan nähdä toimivana tapana arvioida omaan osaamista, mutta toisaalta siinä tunnistettavissa myös oppimista ja omaan osaamisen tunnistamista ohjaava vaikutus. Haasteena nähtiin laaja kysymysten määrä, joka saattaa ohjata vastaamaan melko kevyesti.

JATKOSSA Keväällä 2016 opintojaksoa tarjottiin ensimmäisen kerran kaikille Metropolian tutkinto-ohjelmien opiskelijoille. Tuolloin kurssille osallistui 18 monialaista opiskelijaa (fysioterapia, toimintaterapia, tietotekniikka, musiikki, kättilö) Jatkossa opintojaksoa tarjotaan kesäopintoina yli tutkintorajojen. Sen avulla saamme monialaista palautetta opiskelijoiden itsearvioinnista vapaaehtoistoiminnassa kehittyvistä metataidoista.